

Μαρτυρία Λούλας (Κοκκίνου) Παπαγεωργίου

ΟΝΟΜΑ:	Λούλα (Κοκκίνου) Παπαγεωργίου
ΗΜΕΡΟΜ. ΓΕΝΝΗΣΗΣ:	21 Φεβρουαρίου 1932
ΗΜΕΡΟΜ. ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΟΚΑ:	1954
ΨΕΥΔΩΝΥΜΑ:	Μαντώ, Σεβαστιανός
ΠΕΡΙΟΧΗ/ΕΣ ΔΡΑΣΗΣ:	Υπεύθυνη των Συνδέσμων της ΕΟΚΑ παγκυπρίως
ΚΑΤΑΖΗΤΟΥΜΕΝΗ:	Όχι. Πολιτική κρατούμενη στις Κεντρικές Φυλακές από τον Ιούνιο του 1956 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1957

Αν ο Γιωρκάτζης ήταν πράκτορας, μπορούσε να διαλύσει ολόκληρη την Οργάνωση

Ερώτηση: Κυρία Παπαγεωργίου, είστε από τα πρώτα μέλη της ΕΟΚΑ μαζί με την αείμνηστη αδελφή σας Ουρανία Κοκκίνου. Εσάς ποια ακριβώς ήταν τα καθήκοντά σας;

Ήμουν υπεύθυνη όλων των συνδέσμων παγκυπρίως, ταμίας της ΕΟΚΑ και ό,τι άλλο μου ανέθετε ο Διγενής.

Ερώτηση: Τον Πολύκαρπο Γιωρκάτζη πότε τον γνωρίσατε;

Τον γνώρισα στην πρώτη του δραπέτευση από την Κοκκινοτριμιθιά. Είχαμε οδηγίες από τον Διγενή να τον τοποθετήσουμε προσωρινά κάπου, προτού αποφασίσει ο Διγενής πώς θα τον αξιοποιήσει, γιατί ο Γιωρκάτζης είχε πολλές ικανότητες και δεν γινόταν να τοποθετηθεί οπουδήποτε.

Ερώτηση: Μετά τη δραπέτευσή του τον παραλάβατε. Πού τον πήγατε;

Τον παραλάβαμε η αδελφή μου η Ουρανία, ο αστυνομικός Πανάγος Αριστοκλέους κι εγώ. Επειδή ο Πανάγος ήταν αστυνομικός, ήταν επιφορτισμένος να προσέχει και το σπίτι του πολύ γνωστού τότε δικηγόρου Στέλιου Παυλίδη, ο οποίος έλειπε στο εξωτερικό όταν δραπέτευσε ο Πόλυς.

Έτσι, αποφασίσαμε και τον πήγαμε στο σπίτι του Στέλιου Παυλίδη, εν αγνοία βέβαια του ιδίου, αφού έλειπε από την Κύπρο. Εκεί, στο σπίτι του Παυλίδη, είχε επαφή καθημερινή μαζί με τον Πόλυ ο Πανάγος Αριστοκλέους.

Επειδή όμως ο Στέλιος Παυλίδης θα ερχόταν σε μια βδομάδα και επειδή δεν του είχαμε εμπιστοσύνη, μετακινήσαμε τον Πόλυ στο σπίτι μας, στην οδό Αριάδνης, που είναι πάροδος στο τέρμα της οδού Λήδρας.

Από το σπίτι μας ο Γιωρκάτζης, μέσω εμού, είχε καθημερινή επαφή με τον Διγενή.

Ερώτηση: Πώς ήταν η συμπεριφορά του Γιωρκάτζη μέσα στο σπίτι σας;

Ήταν πολύ διακριτικός και ήσυχος, όμως ήταν και τύπος κρυψίνους.

Ερώτηση: Έτσι δεν έπρεπε να είναι τότε τα μέλη της ΕΟΚΑ;

Ναι, σωστά, έπρεπε να προσέχουν. Ο Πόλυς, λοιπόν, ζήτησε από την αδελφή μου Ουρανία βιβλία θρησκευτικού και ιστορικού περιεχομένου, γιατί ήθελε να μαθαίνει. Διάβαζε επίσης και ποίηση.

Ξέχασα να σας πω ότι από το σπίτι μας είχε και σύνδεσμο και επαφή με τον Γρηγόρη Αυξεντίου και τον Κυριάκο Μάτση, με τους οποίους ήταν φίλοι. Φίλοι του, που δεν ήξεραν όμως πού έμενε, ήταν και ο Λεωνίδας Στεφανίδης, ο Κόσης, ο Πατατάκος, ο Άντρος ο Νικολαΐδης και άλλοι, που δεν τους θυμάμαι τώρα.

Ερώτηση: Πόσο καιρό έμεινε στο σπίτι σας;

Νομίζω περί τις δεκαπέντε μέρες. Από εκεί προωθήθηκε στην Παπούτσα, ενώθηκε με τον Αυξεντίου και συνδέθηκε με τον Μάρκο Δράκο, με τον οποίο συνεργάστηκε σε διάφορες ενέδρες.

Ερώτηση: Τι γνωρίζετε για τη δράση του;

Για τη δράση του λεπτομέρειες δεν γνωρίζω, γνωρίζω όμως ότι είχε πολύ πλούσια και πολύπλευρη δράση. Η αδελφή μου η Ουρανία κι εγώ ήμασταν οι σύνδεσμοί του. Σ' αυτό μας βοηθούσε πολύ ο γαμπρός μου, ο Κυριάκος Μαρκίδης, που ήταν συνιδιοκτήτης της ΚΕΜ*. Και εδώ θέλω να αναφέρω ένα όνομα άγνωστο στον πολύ κόσμο, που η βοήθειά του στον αγώνα ήταν σημαντική, τον οδηγό της ΚΕΜ Καραννίκη.

Ερώτηση: Εσείς, ως σύνδεσμος της ΕΟΚΑ παγκυπρίως, συναντούσατε τον Διγενή;

Τον συνάντησα τρεις φορές στο βουνό.

Ερώτηση: Τον Γιωρκάτζη;

Τον Γιωρκάτζη, κατά τη διάρκεια του αγώνα, τον συναντούσαμε στο μοναστήρι του Μαχαιρά τακτικά. Ήταν μια περίοδος που ο Αυξεντίου, ο οποίος κρυβόταν στο Μαχαιρά ντυμένος ως καλόγερος, ήταν πολύ άρρωστος, είχε αδυνατίσει φοβερά και παραπονιόταν για πόνους στην κοιλιά. Μας έστειλε ο Διγενής να δούμε αν όντως ήταν άρρωστος, γιατί δεν τον πίστευε. Πήγαμε με την Ουρανία, όπου εκεί συναντήσαμε και

* Κυπριακή Εταιρεία Μεταφορών.

τον Γιωρκάτζη, και όντως διαπιστώσαμε ότι ο Αυξεντίου ήταν άρρωστος. Το είπαμε στον Γρίβα κι αυτός μας ζήτησε και πιστοποιητικό γιατρού. Ξαναπήγαμε στο Μαχαιρά μαζί με το γιατρό τον Ιωαννίδη, δεν θυμάμαι τώρα το μικρό του όνομα, ο οποίος και πιστοποίησε ότι ο Αυξεντίου ήταν άρρωστος. Τότε εγώ τα κανόνισα με την κλινική Αναστασιάδη στη Λεμεσό να μεταφερθεί εκεί. Τον μετέφεραν η Αλίκη Στρογγυλού και η δασκάλα Ελένη Μοσφίλη, όπου του έγινε εγχείρηση σκωληκοειδίτιδας. Βεβαίως, μέσα στην κλινική, όπου έμεινε τρεις μέρες, τον είχαν σε κρεβάτι. Το βράδυ σηκωνόταν και κοιμόταν στο πάτωμα, γιατί, όπως έλεγε αστειευόμενος, είχε ξεσυνηθίσει το κρεβάτι και θα του κακοφαινόταν, όταν θα ξαναπήγαινε στο βουνό, να κοιμάται στη γη.

Εδώ θέλω να προσθέσω το εξής: Την πρώτη φορά που πήγαμε με την Ουρανία στο Μαχαιρά να δούμε αν ήταν άρρωστος, μας είπε:

«Εγώ αποκλείεται να ζήσω μέχρι το τέλος του αγώνα. Με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, θα πεθάνω. Σας ζητώ λοιπόν ως χάρη να εξασφαλίσετε στη Βασιλού ένα σπίτι να μένει».

Ερώτηση: *Θα ήθελα να σας ρωτήσω, εσάς που είχατε πλήρη γνώση του τι γινόταν το '55-'59, λόγω των επαφών σας με τον Γρίβα και ως σύνδεσμος παγκυπρίως: Πώς σχολιάζετε τα γραφόμενα ότι ο Γιωρκάτζης ήταν πράκτορας των Άγγλων και ότι οι αποδράσεις του ήταν προσυνηνομημένες με τους Άγγλους;*

Ούτε κατά διάνοια. Είναι από άρρωστα μυαλά αυτά που γράφονται. Διότι ο Γιωρκάτζης γνώριζε τόσα πολλά για την Οργάνωση, που αν ήταν πράκτορας θα μπορούσε να τη διαλύσει ολόκληρη. Ο Γιωρκάτζης ήταν ένας από τους στυλοβάτες της Οργάνωσης.

Ερώτηση: *Όταν ήταν τομεάρχης της ΕΟΚΑ, μαζί με τον Γιαννάκη Μάτση στη Λευκωσία...*

Ο Γιαννάκης Μάτσης ουδέποτε υπήρξε τομεάρχης της ΕΟΚΑ. Τομεάρχης ήταν μόνο ο Γιωρκάτζης.

Ερώτηση: *Εντάξει. Τότε λοιπόν είχατε επαφή;*

Κοιτάζτε. Η αδελφή μου η Ουρανία από το 1956 μέχρι το τέλος του αγώνα ήταν πολιτική κρατούμενη. Εγώ είχα επαφή μαζί του και ως σύνδεσμος της ΕΟΚΑ αλλά και ως ταμίας της Οργάνωσης.

Σημείωση Γιώργου Ηλιάδη:

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, η κυρία Παπαγεωργίου μου είπε πολλά, τα οποία ζήτησε να μην αναφέρω. Μου μίλησε για προδότες, για ανθρώπους που εκμεταλλεύτηκαν την Οργάνωση και τον Γρίβα και άλλα πολύ σημαντικά πράγματα που αφορούν τον αγώνα, αλλά και την ιστορία της Κύπρου.

Σέβομαι την επιθυμία της και δεν τα αναφέρω. Όμως, νομίζω ότι κάποτε θα πρέπει να χρησιμοποιήσει το πλούσιο αρχείο της και να αποκαλύψει πρόσωπα, γεγονότα και καταστάσεις, γιατί η ιστορία της ΕΟΚΑ ανήκει σε ολόκληρο το λαό της Κύπρου, που αγκάλιασε τον αγώνα και τον αγάπησε. Και όχι μόνο γι' αυτούς που τον έζησαν, αλλά κυρίως γι' αυτούς που δεν έζησαν τον αγώνα και ακούν δεξιά και αριστερά διάφορες ανοησίες, και γι' αυτούς που δεν γεννήθηκαν ακόμα, αλλά έρχονται.

Το ίδιο ισχύει και για μερικούς άλλους αγωνιστές, που κρατούν το στόμα τους κλειστό. Δεν δικαιούνται πλέον να σιωπούν.

▲ *Στα βονά του Κίρκου, Λευτέρα του Πάσχα, 1956. Ο Γρίβας - Δημήτρης φωτογραφίζεται με τη Λούλα Κοκκίνου (αρτιστήρα) και την Αριέτι Ρούφου, σύζυγο του προξένου της Ελλάδας στη Λευκωσία, Ρόδη Ρούφου. Κάτω, ο Λάμπρος Κανκαλίδης, μέλος της αντιστασιακής ομάδας του Γρίβα. Τη φωτογραφία τράβηξε ο Έλληνας πρόξενος και το φιλμ εμφανίστηκε με κάθε μυστικότητα στην Αθήνα. Για όσο χρονικό διάστημα ο Ρούφος διατηρεί την προξενική θέση στην Κύπρο, η Λ. Κοκκίνου είναι ο σύνδεσμός του με τον Γρίβα, με ενδιαμέσο τη σύζυγό του. Η Λούλα Κοκκίνου, σήμερα Παπαγεωργίου, όπως και η αδελφή της Ουρανία, είναι δύο από τις δεκάδες Κύπριες γυναίκες που συμμετείχαν ενεργά στον αντιιμπεριαλιστικό αγώνα (φωτ.: αρχείο οικογένειας Ρούφου).*

Η λεζάντα της εφημερίδας μιλά από μόνη της.